

Kommunal- og regionalnytt

Nyhetsbrev fra Norges delegasjon til EU

Dette nummeret inneholder blant annet informasjon om:

Viktige møter for norsk kommunesektor under Maltas presidentskap.....	1
Bypolitikk – stadig utlysninger som gir muligheter for norske byer	2
Reguleringer med betydning for norsk kommunal sektor – i dette nummeret: Energipakken.....	3
Smart spesialisering – fullt trykk og en høring som norske regioner kan svare på.....	4
Tid for å tenke på European Week of Regions and Cities	5
Positive resultater av regional- og samholdighetspolitikken i perioden 2007-2013	5
EUs arktismelding.....	6
Leser du Panorama?.....	6
Ta kontakt!	6

Viktige møter for norsk kommunesektor under Maltas presidentskap

Etter slovakene er det Malta som har overtatt presidentskapet for EU. Under sin formannskapsperiode vil malteserne måtte arbeide med Brexit og andre krevende spørsmål. Blant Maltas [prioriteringer](#) er arbeidet med migrasjon. I Maltas [formannskapsprogram](#) fremhever de også at de vil arbeide med hvordan EUs by og regionpolitikk skal se ut i neste budsjettperiode. I den forbindelse vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet delta på flere møter, bl.a.:

Noen sentrale møter på temaer som berører norske kommuner og regioner:

- **2. mars:** Network of Territorial Cohesion Contact Points (NTCCP) (Malta)
- **3. mars:** Urban Development Experts Group meeting (Malta)
- **3.-4. april:** Directors-General responsible for Territorial Cohesion (Malta)
- **4. april:** Directors General meeting about Urban Development (Malta)
- **7. april:** Directors General responsible for Cohesion Policy (Malta)
- **26.-28. juni:** Cohesion Conference (TBD)

Bypolitikk – stadig utlysninger som gir muligheter for norske byer

EU har en rekke programmer som skal understøtte byene i deres arbeid for å løse samfunnsutfordringer. De viktigste av disse kan finnes her

- <https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/cities>
- http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/portal/

Felles for dem er at norske byer stort sett er velkomne til å delta og at de er en mulighet til å samarbeide med andre europeiske byer om felles utfordringer. I dette nyhetsbrevet skal jeg kort nevne to:

**Urban Agenda
for the EU**

1. EU Urban Agenda

EU Urban Agenda ble lansert under det nederlandske formannskapet. Satsingen bygger på ideen om å skape partnerskap mellom europeiske byer for å adressere felles utfordringer.

<http://urbanagendaforthe.eu/> Partnerskapene kan trekke på forskjellige EU-fond og finansieringsordninger. Dette er en ordning som egner seg for ambisiøse byer som vil være frontrunners innen forskjellige områder. Fristen for å melde interesse for de siste fire partnerskapene utløp 20. januar og flere norske byer endte opp med å søke. De fire partnerskapene er:

- **Energy Transition**
- **Sustainable Use of Land and Nature-Based Solutions**
- **Climate Adaptation**
- **Innovative and Responsible Public Procurement**

Oslo har tidligere fått ledelsen for prosjektet om sirkulærøkonomi.

2. Urban Innovative Actions – norske eksperter er velkomne til vurderingskomiteene.

En velprøvet måte å lære hva som skal til for å nå opp i EU-utlysninger er å oppmuntre medarbeidere til å stille som eksperter i panelene som skal vurdere søknader. Nå

etterlyser EU-kommisjonen eksperter til å vurdere søknader under *Urban Innovative Actions*. Fristen er 16. februar. Se utlysning [her](#) og les mer om programmet [her](#).

Reguleringer med betydning for norsk kommunal sektor – i dette nummeret: Energipakken

Kommisjonen la i november 2016 frem den såkalte vinterpakken «Clean Energy for all Europeans» med revisjoner av energimarkedsregelverket, fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet. I tillegg kom en ny forordning om et styringssystem for energiunionen og en melding om FoU for energiunionen.

Alle norske kommuner har ansvar for kommunal bygningsmasse. Flere norske regioner og kommuner har betydelige eierandeler i kraftsselskaper. Det betyr at energipolitikk påvirker norsk kommunal sektor.

Forslagene fra Kommisjonen er en del av arbeidet med EUs energiunion der formålet er sikre energileveranser, bærekraftige energisystemer og fortsatt konkurransekraft. Forslagene innebærer endringer av eksisterende regelverk for fornybar energi, energieffektivisering og kraftmarkedet, samt et nytt styringssystem for energiunionen.

Det foreslås også å opprette en *ny organisasjon for selskaper* som drifter regionale kraftnett. De skal få delta i utvikling av detaljert regelverk.

Gjeldende *fornybardirektiv* går ut på dato i 2020. Det nye direktivet har til hensikt å oppfylle det bindende målet på EU-nivå om 27 pst. fornybar energi i 2030.

På *energieffektivisering* foreslår Kommisjonen at målet om energieffektivisering økes fra 27 pst. til 30 pst. samt at det gjøres bindende på EU-nivå. Målet er utformet som et de facto sparemål. Det betyr at energibruken i EU skal ned, uavhengig om det følger små eller store utslipp av klimagasser med. Videre foreslås det justeringer av gjeldende energieffektiviseringsdirektiv og bygningsenergidirektiv.

Som en del av vinterpakken la Kommisjonen også frem en melding om forskning og utvikling for energiunionen. Fire prioriterte områder trekkes frem for perioden 2018 – 2020. (1) Løsninger for lagring av energi, (2) elektrifisering av transport og urbane transportsystemer, (3) avkarbonisering av utslipp fra bygg innen 2050 og (4) integrering av fornybar energi.

De enkelte lovforslagene skal nå gjennom en forhandlingsprosess frem mot endelig beslutning i Rådet og Europaparlamentet. Dette kan føre til endringer i forslagene som nå er lagt frem. Antallet forslag og kompleksiteten i dem betyr at denne prosessen kan ta tid. Når nytt EU-regelverk er endelig besluttet, starter den ordinære EØS-prosessen. Da må det tas stilling til om regelverket skal tas inn i EØS-avtalen og norsk rett, og om det skal gjøres eventuelle tilpasninger.

Olje- og energidepartementet vil nå gjennomgå forslagene fra Kommisjonen, og har sendt disse ut på [høring](#). Merk fristen 15. mars. Dette vil gi myndighetene nyttige innspill i vurderingene av hva forslagene betyr for Norge og eventuell innlemmelse i EØS-avtalen.

Smart spesialisering – fullt trykk og en høring som norske regioner kan svare på

EU-kommisjonen ønsker innspill fra lokale, regionale og nasjonale myndigheter, FOU-institusjoner, næringslivet og UH-sektoren for å videreutvikle satsingen på smart spesialisering. [Her](#) finner du spørreskjemaet og nødvendig informasjon. Merk fristen 24. mars!

Hva er smart spesialisering?

Forut for programperioden 2014 – 2020 ble det innført et krav om at alle Europa 270+ regioner måtte utarbeide smarte spesialiseringsstrategier som en betingelse for å motta midler fra regionalfondene (ESIF). Smart spesialisering skiller seg fra våre regionale utviklingsplaner ved at prioriteringene er spissere og at det er større krav til ekstern kvalitetssikring i analysearbeidet. Kravet om bred medvirkning er imidlertid godt kjent fra vårt plansystem. Formålet med smart spesialisering er å identifisere og forsterke regionens innovasjonsevne med utgangspunkt i eksisterende styrker og fortrinn. Spesialiseringene skal identifiseres ved hjelp av solide analyser og med medvirkning fra mange aktører, ikke minst næringslivet. Det er det som gjør satsingene «smarte».

I det norske plansystemet er det ikke et krav om å benytte slik metodikk. Smart spesialisering brukes imidlertid av enkelte norske fylkeskommuner (f.eks. Nordland) og det er voksende interesse i Norge.

Regionene som pådrivere i industriell modernisering – Nordland en enslig norsk svale?

I november 2016 lanserte EU-kommisjonen *S3 Platform on Industrial modernisation*. Bak sto de fire DG-ene DG REGIO, DG JRC, DG CONNECT, DG GROW og DG EAC. Formålet er å utvikle investeringsklare prosjekter. Dette skal gjøres ved at regionene går sammen om å skape demoanlegg og piloter som legger til rette for private investeringer (regionale, nasjonale og europeiske). Nordland fylkeskommune har foreslått et prosjekt om sirkulærøkonomi med utgangspunkt i den lønnsomme Mo i Rana industripark.

Svenske regioner rapporterer om stor nytte av å delta i europeiske nettverk

Flere av de tematiske satsingene under smart spesialiseringsplattformen drives frem av Europas regioner. Noen av de fremste har gått sammen om å opprette nettverk av demonstrasjonsanlegg, piloter og investeringsklare prosjekter som gjør det mulig for å næringslivet å utvikle lønnsomme og bærekraftige prosjekter. Rammen om dette er det såkalte [Vanguard-initiativet](#). Svenske regioner som Region Dalarna og Region Skåne rapporterer om stor nytte av å delta i dette samarbeidet.

Norske regioner har gode forutsetninger til å nyttiggjøre oss satsingen. Norge har bl.a. en sterk klyngepolitikk og norske klynger gjør det bra i klyngeutlysningene. Men foreløpig er vi mindre tilstede i de europeiske samarbeidsalliansene enn svenskene.

Tid for å tenke på European Week of Regions and Cities

Generaldirektør Lemaître i DG Regio og generalsekretær Buriánek i DG Regio ledet 20. januar kick-off for den 15. European Week of Regions and Cities. European Week of Regions and Cities 2017 finner sted i Brussel 9.-12. oktober og samler vanligvis over 6000 deltakere fra hele Europa til over 100 arrangementer.

Lemaître og Buriánek fremhevet at 2017 var et krevende år preget av voksende populisme bl.a. på grunn av voksende forskjeller. Byene og regionene både ville måtte håndtere konsekvensene av utfordringene og bidra til å finne løsningene på dem. Temaene for EWRC 2017 blir derfor:

- Building resilient Regions and Cities
- Regions and Cities as Change Agents
- Sharing knowledge to deliver results

En viktig funksjon med årets arrangement er å gi innspill til hvordan EUs regional- og samholdingspolitikk skal se ut etter 2020. NB! Fristen for å melde interesse for å være partner og for å foreslå workshops er 31. mars. Registreringsskjemaene for regionale partnerskap vil være klare 23. januar. Det er en målsetning å ha færre og mer spissede arrangementer i år. og

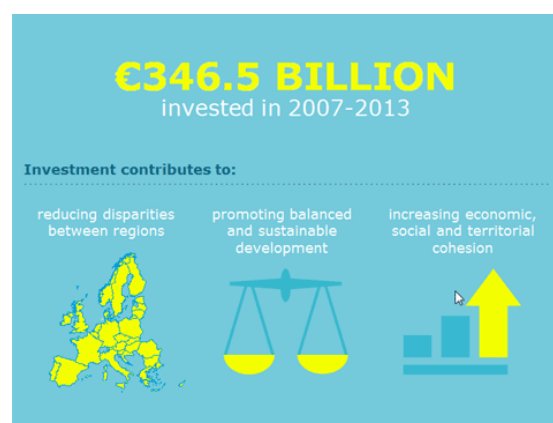
[Nettsted](#) og [Presentasjon av møtet](#)

Positive resultater av regional- og samholdingspolitikken i perioden 2007-2013

I 2017 vil debatten stå om hvordan EUs by- og regionpolitikk skal se ut i tiden etter 2020, den første budsjettperioden etter Brexit. De viktige beslutningene vil bli tatt av Rådet tidlig i 2018. Samtidig ser Rådet og andre til de grundige evalueringene av tidligere budsjettperioder for å fremheve resultatene av innsatsen.

Høsten 2016 la EU-kommisjonen frem [Ex post evaluation of the ERDF and Cohesion Fund 2007-2013](#) tyder på at regional- og samholdingspolitikken har gitt signifikante bidrag til vekst, sysselsetting og sosial integrasjon i programperioden og forsterket resultatene på andre programområder, deriblant samferdsel.

Blant kritiske punkter er at programinnsatsen ikke har vært tilstrekkelig integrert i annen politikk og tilstrekkelig målrettet. Evalueringen peker også på behovet for forenkling.

EUs arktismelding

EUs interesse for Arktis har økt i takt med den globale interessen for nordområdene.

Utgangspunktet for EUs arktisengasjement har vært klima- og miljøutfordringene i nord. Her har EU høye ambisjoner for sin egen rolle.

EUs felles melding (fra Kommisjonen og høyrepresentanten for utenrikssaker Mogherini) om Arktispolitikk ble lagt fram 27. april 2016 og ble behandlet i Utenriksrådet 20. juni. Meddelelsen er ment å være en rettesnor for EUs virksomhet i regionen de kommende årene og foreslår tiltak innrettet på klimaendringer, miljøvern, bærekraftig utvikling og internasjonalt samarbeid. Hovedtendensen er en fortsettelse av tidligere kurs. Ansvar for oppfølging av den felles meldingen ligger i EUs utenrikstjeneste (EEAS) og Kommisjonen ved DG Mare.

En del av oppfølgingen av Arktismeldingen kalles **Arctic Stakeholder Forum**. Målsettingen er å skape bedre samarbeid og koordinering mellom EUs forskjellige finansieringsprogrammer. Forumet skal bringe sammen EU-institusjoner, medlemsland, regionale og lokale myndigheter for å bidra til å identifisere nøkkelprioriteringer for investeringer og forskning for EU-fond i regionen.

Urbefolkningene deltar også. Prosessen er åpen for Norge og Island under EØS-avtalen så vel som Grønland under EU-Grønlanderkonklusjonen. Arbeidet ledes av Kommisjonen og skal være ferdig før slutten av 2017. [Innspillsmøtet under Arctic Frontiers](#) i Tromsø 23. januar er en del av denne prosessen.

Norge har en klar interesse av at så vel regionale som nasjonale synspunkter på EUs investeringer i Arktis spilles inn til EU-kommisjonen tidsnok til å kunne påvirke utformingen av langtidsrammebudsjettet (MFF) etter 2020.

Leser du Panorama?

I serien kilder til kunnskap om kommunal og regionalpolitikk i EU, peker jeg i dag på [Panorama](#), DG Regio and Urban Policy's eget magasin:

Ta kontakt!

Regional- og kommunalråd Eivind Lorentzen hører gjerne fra deg [HER](#)

